

Pierwsza pomoc dla obywateli Ukrainy – podstawowe informacje prawne

Kraków, 15.03.2022

fine fundacja inicjatyw
dla nowej edukacji

Informator #1

KOGO DOTYCZY USTAWA Z DNIA 12 MARCA 2022 R. O POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA?

1. Pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,

2. Obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

3. Nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. – czyli do 24 sierpnia 2023 r.

Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, której legalność pobytu na terenie Polski reguluje Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

Jeżeli obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka opuścił Ukrainę w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a następnie przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r.

W przypadku gdy wjazd obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, złożony nie później niż 60 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia go uprawnień wynikających z Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

NADANIE NUMERU PESEL

Obywatel Ukrainy ma prawo do złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL – umożliwi to podjęcie pracy oraz otrzymanie pomocy finansowej i rzeczowej.

Aby otrzymać numer PESEL konieczne jest wypełnienie wniosku (dostępny w punktach składania wniosku) oraz dołączenie 1 fotografii biometrycznej.

Organ gminy może zapewnić obywatelowi Ukrainy możliwość nieodpłatnego wykonania fotografii biometrycznej która jest niezbędna do złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL.

W środę, 16 marca, rozpocznie się proces rejestracji obywateli Ukrainy, którzy przekroczą granicę od 24 lutego 2022 r. W Krakowie rejestracja odbywać się będzie w TAURON Arenie Kraków, ul. Stanisława Lema 7, 31-571 Kraków.

Punkt w TAURON Arenie Kraków będzie czynny od poniedziałku do soboty, od godz. 8.00 do 20.00.

DOJAZD DO TAURON ARENY KRAKÓW

Przystanek „TAURON Arena Kraków”, al. Pokoju: linie tramwajowe nr 1, 14, 22; autobus nr 128

Przystanek „TAURON Arena Kraków Wieczysta”: linie tramwajowe nr 4, 5, 9, 10, 49, 52; autobusy nr 124, 128, 424

Przystanek „TAURON Arena Kraków” (przy wejściu głównym, ul. Lema): autobus nr 128.

Wsparcie finansowe jest udzielane od dnia przekroczenia granicy – data złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL nie wpływa na otrzymywaną pomoc.

PODJĘCIE PRACY I ZAŁOŻENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu zgodnie z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:

- jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny w związku z przekroczeniem granicy od dnia 24 lutego 2022 r. – konieczne jest posiadanie pieczętki w paszporcie z datą przekroczenia granicy ukraińsko-polskiej nie wcześniej niż 24 lutego 2022r. lub posiadanie potwierdzenia wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej (możesz złożyć wniosek o wydanie takiego dokumentu do 60 dni od dnia przekroczenia granicy).
- jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Obywatel Ukrainy chcący podjąć pracę musi posiadać numer PESEL lecz nie musi dopełniać żadnych innych formalności w związku z podjęciem pracy.

Pracodawca powiadamia w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl.

Obywatel Ukrainy, może zarejestrować się oraz zostać uznany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy.

Obywatele Ukrainy, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pod warunkiem uzyskania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL.

W przypadku gdy pobyt przedsiębiorcy – obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przestanie być legalny na podstawie niniejszej ustawy lub ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przedsiębiorca podlega wykreśleniu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

STATUS MAŁOLETNICH BEZ OPIEKI

Małoletniego obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczęć nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy.

FORMY POMOCY FINANSOWEJ I MATERIALNEJ

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje prawo do:

- świadczeń rodzinnych,
- świadczenia wychowawczego jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- świadczenia dobrego start jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- rodzinnego kapitału opiekuńczego jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna jeżeli zamieszkuje z dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być przyznana pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

OPIEKA MEDYCZNA

Obywatel Ukrainy jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej.

UZYSKANIE ZEZWOLENIA NA POBYT CZASOWY

Obywatelowi Ukrainy udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy, jednorazowo na okres 3 lat, licząc od dnia wydania decyzji.

Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, obywatel Ukrainy składa nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia wjazdu, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022r. Wniosek złożony przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu wojewoda pozostawia bez rozpoznania.

Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, udziela wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy w dniu złożenia wniosku. Zmiana miejsca pobytu obywatela Ukrainy nie wpływa na właściwość miejscową wojewody.

Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

PRZEDŁUŻENIE OKRESU LEGALNOŚCI POBYTU

Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulegają przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

Wiza krajowa w okresie przedłużenia okresu pobytu oraz okresu ważności na podstawie ust. 1 nie uprawnia do przekraczania granicy.

Jeżeli ostatni dzień okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

Jeżeli ostatni dzień okresu ważności:

- 1) kart pobytu,
- 2) polskich dokumentów tożsamości obywatela Ukrainy,
- 3) dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

– wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa o okres 18 miesięcy.

Przedłużenie okresu ważności dokumentów, o których mowa w ust. 8, nie stanowi podstawy do wydania lub wymiany tych dokumentów.

Karta pobytu w okresie, na jaki uległ przedłużeniu okres jej ważności na podstawie ust. 8, nie uprawnia do przekraczania granicy.

Jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie wizy Schengen wydanej przez organ polski, inne Państwo obszaru Schengen lub w ramach ruchu bezwizowego przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny przez okres 18 miesięcy.

UBEZPIECZENIE OC POJAZDU

Obywatel Ukrainy ma prawo do bezpłatnego ubezpieczenia OC swojego pojazdu przez okres 30 dni.

